

Упутство за израду стручног рада и сажетка

Упутство је израђено са жељом да радови који се презентују на нашим стручним скуповима буду припремљени према установљеним принципима, који су од кључног значаја за одржавање квалитета.

Осим сажетка, бићете у обавези да пошаљете и комплетну презентацију у PPT формату, како би стручни одбор дао своју рецензију и предложио евентуалне измене.

За скупове који имају више предавача, презентације ће бити сложене по сесијама према распореду предавача и предате техничкој подршци, како би на дан излагања све било спремно.

➤ Избор теме

Изаберите тему која вам је блиска. На тај начин ћете током излагања бити комфорни и сигурни у себе.

➤ Сажетак

Сажетак треба да буде:

- јасан и написан на српском језику,
- ћирилицом,
- тип слова (фонт) који треба користити је Times New Roman,
- величине 12.
- да садржи максимално 500 речи.
- уколико је скуп са међународним учешћем, сажетак се пише на енглеском или језику избора организатора.

Сажетак треба да садржи:

- Наслов,
- име и презиме аутора,
- установу запослења аутора,
- увод,
- циљ,
- материјал и методе,
- резултате,
- дискусију и
- закључак.

➤ Презентација у Power Point програмском додатку

Изглед и стил презентације су ваш лични печат и могу помоћи или одмоћи у представљању изабране теме. Немојте претеривати са бојама, сликама и анимацијама, како бисте задржали стручни тон. Тип слова или фонт који треба користити је Times New Roman или Calibri. Величина слова подешава се у складу са изгледом презентације. Препоручени број слајдова је до 15. Слајдови не треба да буду оптерећени текстом, већ да садрже тезе и подтезе наслова слајда, које истичу срж вашег излагања.

Препоручено време излагања је за стручни састанак и курс је предвиђено акредитацијом, док је препоручено време за презентацију на симпозијуму/конгресу 5-7 минута. Молимо Вас да поштујете време излагања.

Упутство за израду стручног рада и сажетка

➤ Општа правила

Подаци о литератури и другим референцама се означавају арапским бројевима у угластим заградама редоследом којим се појављују у тексту (на пример [1,2]).

Приликом употребе скраћеница које се у Раду понављају, довољно је при првом помену текстом у загради објаснити значење.

Додатно:

- Дијагнозе на латинском језику истаћи опцијом *italic*.
- Мерне јединице (дужина, висина, тежина и запремина) треба означавати према метричком систему (јединице: метар - м; килограм - кг; литар -л или подјединице).
- Температура треба бити изражена у степенима Целзијуса (°C),
- Уређаји се означавају трговачким називима, а назив и место произвођача треба дописати у заградама.
- Сви резултати клиничких и биохемијских истраживања изражавају се у јединицама међународног система мера - СИ.
- За навођење имена лекова потребно је користити искључиво генерички назив (нпр. Инхибитори протонске пумпе, Ацетилсалицилна киселина).

➤ Структура рада

УВОД	Увод рада се пише јасно, сажето, уз навођење суштине материје и радова који су у вези са проблематиком, као и циљем истраживања. У овом поглављу треба почети са цитирањем литературе.
ЦИЉ	Треба одговори на следећа питања: 1. Зашто је ова тема важна? 2. Шта је раније писано у области о којој пишете? 3. Шта ћете приказати ?
МЕТОДОЛОГИЈА	Потребно је нагласити која врста истраживања је рађена, којом методом је рађено, а затим методу описати, навести циљне групе за истраживање, број испитаника, место и време истраживања, метод добијања резултата, као и да ли постоји етичко одобрење или одобрење одређене институције у којој је истраживање спроведено.
РЕЗУЛТАТИ	Изнесите најрелевантније (по занимљивости, практичном значају или другом критеријуму) резултате без коментара, а на крају прикажите све резултате у форми табеле, графика или другог статистичког инструмента. У овом поглављу није дозвољено цитирање литературе.
ДИСКУСИЈА	Обавезно је осврнути се на слична истраживања у свету и дати преглед података о њима. Циљ је изнети коментаре о добијеним подацима сопственог истраживања и вршити поређење са истраживањима сличних студија. Није потребно коментарисати све добијене, већ само оне од статистичког значаја.
ЗАКЉУЧЦИ	Дати општи закључак на основу сопственог истраживања и не износити тврдње о којима нисте добили резултате. Закључак треба да буде кратак и јасан (од три до пет реченица) и да садржи препоруке и планове за будућа истраживања на сличне теме. У овом поглављу није дозвољено цитирање литературе.

Упутство за израду стручног рада и сажетка

Приказ случаја треба да садржи увод, опис случаја и болесника, дискусију и референце.

➤ Литература

Референце се наводе по угледу на Ванцоувер систем, чије принципе користе Национална библиотека медицине и Индекс Медишус.

➤ За сваки рад је дозвољено 5 референци старијих од пет година, изузев прегледног рада где је дозвољено да број старијих референци буде највише 10.

➤ Више од половине цитиране литературе не сме бити старије од пет година. Пожељно је цитирати домаће ауторе.

Препоруке о тачности писања референци погледајте на:

https://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

УПУСТВО ЗА ИЗРАДУ ПОСТЕРА

Постер је алат визуелне комуникације којим се презентује стручни рад. Дobar постер омогућује започињање разговора са колегама на конгресу или стручном скупу и објављује истраживање или искуствене спознаје.

Добар постер има

- јасну поруку,
- визуелно је привлачан и
- лако се чита с 1-2 м удаљености.

Многи постери пате од недостатка јасног циља и закључка, премалог текста, лоше графике и лоше организације. Излагање путем постера данас је постало јако популарно, корисно и пожељно на конгресима и стручним скуповима.

Постер је реч која долази из енглеског језика **и значи: оглас, плакат**. С обзиром да постер ипак није плакат у класичном смислу, а није ни оглас, објава или проглас, требало би одредити шта је заправо постер и који су елементи кључни при његовој изради.

Постер је графички приказ одређеног рада, он мора сажето испричати причу или показати причу речју и сликом а уз то привући пажњу.

Ако је постер урађен квалитетно из њега може настати квалитетан стручни или научни чланак и:

- штеди време на стручним скуповима
- има могућност великог броја излагача путем постера
- искористивост простора и прилагодљивост сваком простору
- он буди интересовање и пажњу па му се можемо враћати поново
- омогућава дужу концентрацију заинтересованог на одабрану тему
- покреће дискусију и расправу с могућношћу размене идеја и ставова

Упутство за израду стручног рада и сажетка

ПОСТЕР ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ТРЕБА ИЗАБРАТИ:

- увек када организатор предвиди постер презентацију
- код ограниченог времена и великог броја учесника на скупу
- кад желимо представити тимски рад, резултате радионице, истраживања, нашег искуства у стручном раду и сл.
- постер мора да одговори на тему коју даје организатор скупа, а аутор својим насловом, а касније и садржајем што прецизније да на њу одговори.

КАКО ИЗРАДИТИ ПОСТЕР

У изради постера може нас понети машта и креативност, али постер ипак подлеже одређеним правилима, која може донети сам организатор скупа или су то општа правила, односно пожељни поступци у изради постера.

Постери које најчешће сами израђујемо морају привући учеснике на конференцијама, симпозијумима или стручним скуповима и задовољити услове које постављају организатори конференције или услове које тражи јавни иступ.

Постер се најчешће израђује у POWERPOINT програму зато што је једноставан за кориштење. Могу се још користити PHOTOSHOP, COREL DRAW и сл.

ОПШТА ПРАВИЛА ЗА ИЗРАДУ ПОСТЕРА :

- величина постера - одређује организатор обично у распону од 100x 80 цм па до 120x180 цм
- величина слова - наслов 80 тачака (фонт 80), поднаслов 34 - 38 тачака, текст 18 – 24
- целине : највише 12 – 15 редова текста,
- фонт слова : Times New Roman, Bookman i Helvetica,
- избегавати мешање различитих типова слова,
- за истицање текста довољно је користити већа или подебљана слова,
- пожељна је читљивост на удаљености најмање 1 до 2 метра,
- у естетском обликовању постера треба водити рачуна о употреби боја , јер ако се користи на прави начин , боја може значајно допринети атрактивности постера,
- ограничити се на употребу 2-3 боје, користите контрастне боје због читљивости, а текст и графиконе поставите на позадину у боји,
- просторна организација је оно што ће привући 95% публике, јер време утрошено на тражење редоследа идеја је изгубљено време за схватање самог садржаја,
- истраживања су показала да се најважнији утисак о постеру стичу у првих 11 секунди гледања, а најпре се обично чита наслов и име аутора, па их зато треба и посебно истаћи,
- уз постер је добро назначити време када ће аутор бити на располагању за разговор о теми коју представља,
- уколико се не приказују резултати истраживања, онда је потребно јасно изнети поруку и освојити посматраче,

Упутство за израду стручног рада и сажетка

- и коначно, не треба бити разочаран ако се учесници не зауставе на разговор са аутором, јер добро направљен постер даје довољан број информација и тема за размишљање.

САДРЖАЈ ПОСТЕРА

- готово сваки садржај је погодан за постер презентацију,
- количина и одабир података одређује се према публици којој је намењен,
- постер не сме садржавати цели реферат, тема се представља назнакама, са што мање целих реченица, с јасним порукама,
- на постеру се не може изнети све о теми и зато су главни делови постера: наслов, сажетак, увод, методе, резултати, закључци и литература,
- наслов треба бити привлачан, једноставан, читљив са 1- 2 метра,
- аутори: обвезна сва имена и презимена аутора и установа из које долазе, може и логотип установе,
- у сажетку изнети шта се истраживало и како, издвојити и изнети резултате,
- у уводу нагласити питања која су постављена у истраживању,
- назначити основне истраживачке методе и поступке,
- у изношењу резултата користити графичке приказе (таблице, графиконе, слике), и уз њих обавезне легенде ради лакшег сналажења,
- закључци морају бити кратки и јасни, и истакнуто оно до чега се дошло, зашто је то важно, и поређење с постојећим резултатима и теоријом, као и смерови даљих истраживања,
- на крају, навести изворе који су коришћени током истраживања и рада.